

Kh:n hyväksymä 29.6.2009, 11 / 338 § (Päivitetty EU-kynnysarvojen muuttuessa 1.1.2016. Päivitetty palvelu- ja hankintaohjelman mukaan, hyväksytty kaupunginvaltuustossa 30.9.2013, asianro 1261/02.08.00/2012). Päivitetty 1.1.2017 tulleen hankintalain osalta, hyväksytty 31.10.2017 kaupunginjohtajan johtoryhmässä. Päivitetty 2.1.2018 EU-kynnysarvojen muuttuessa 1.1.2018. Päivitetty IS-Hankinta Oy:n nimenmuutoksen osalta.

KUOPION KAUPUNGIN HANKINTAOHJE

1. Hankintaohjeen tehtävä ja tavoite

Hankintaohjeen tehtävänä on ohjata kaupungin toimintaa hankintojen tekemisessä määrittämällä kaupungin hankinnoissaan noudattamat toimintaperiaatteet, hankintatoiminnan ohjaustapa, organisointi ja vastuusuhteet. Hankintaohjeen tavoitteena on tehostaa kaupungin varojen käyttöä siten, että hankinnat ovat edullisia ja laadukkaita. Sen tavoitteena on kehittää markkinoita niin, että tulevaisuudessa palvelujen tarjonta lisääntyy eikä vähene. Olennaista on myös lisätä Kuopion mainetta luotettavana kumppanina sekä edistää kaupungin kiinnostavuutta yritysten sijoituspaikkana. Elinkeinoelämän näkökulmasta ohjeen tavoitteena on antaa yrityksille ja muille yhteisöille tasapuolinen mahdollisuus tarjota tavaroita, palveluita ja rakennusurakointia Kuopion kaupungin hankintojen tarjouskilpailuissa. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaupunkiorganisaatiossa hankintatoiminnan organisoinnin ja hankintojen hallintavälineiden kehittämistä sekä toimijoiden sitoutumista ohjeen noudattamiseen.

Tämä ohje koskee avoimilta markkinoilta tehtäviä hankintoja.

2. Hankintalaki, määritelmät ja menettelytavat

Hankintalaissa säädetään hankintojen tekemisessä noudatettavista menettelytavoista. Pääperiaate on, että hankinnat tulee avoimesti kilpailuttaa ja hankintojen tekemisessä on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet. Suorahankintoina eli siis hankintalain mukaisesti kilpailuttamatta - tehtävistä hankinnoista on hankintalaissa todettu omat perusteensa.

Hankintalakia ei sovelleta hankintoihin, jotka tehdään kaupungin sisäisiltä toimintayksiköiltä ja konserniin kuuluvilta sidosyksiköiltä (hankintalain 1397/2016 15§) ns. in-house periaatteella eikä pienhankintoihin. Hankintalakia ei myöskään sovelleta hankintalaissa erikseen todettuihin, lain soveltamisalan ulkopuolelle jääviin hankintoihin.

Hankinnat, jotka tehdään oman organisaation ulkopuolelta, tulee kilpailuttaa hankintalaissa (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016 Finlex) säädetyllä tavalla. Vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalveluiden alalla toimivien yksiköiden hankintoja koskee Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1398/2016 Finlex. Erityisalojen hankintalaissa ei ole kansallisia kynnysarvoja vaan ainoastaan EU-kynnysarvot.

Hankintalaissa hankinnat jaotellaan palveluhankintoihin ja tavarahankintoihin sekä rakennusurakoiden teettämiseen. Edelleen hankinnat jaetaan hankinnan kokonaisarvon mukaan. Hankintasopimuksen kesto määrittää hankinnan kokonaisarvon.

Kansalliset kynnsarvot (Hankintalain 25 §)

• Tavara- ja palveluhankinnat	60 000 euroa
• Käyttöoikeussopimukset / palvelut	500 000 euroa
• Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut (ks. liite 1 E kohdat 1 -4)	400 000 euroa
• Muut erityiset palvelut (ks. liite 1 E kohdat 5 – 15)	300 000 euroa
• Rakennusurakat	150 000 euroa
• Käyttöoikeusurakat	500 000 euroa
• Suunnittelukilpailut	60 000 euroa

EU-kynnsarvot (Hankintalain 26 §)

• Tavara- ja palveluhankinnat	221 000 euroa
• Rakennusurakat	5 548 000 euroa
• Suunnittelukilpailut	221 000 euroa

EU-kynnsarvot (Erityisalojen hankintalain 13 §)

• Tavara- ja palveluhankinnat	443 000 euroa
• Rakennusurakat	5 548 000 euroa
• Suunnittelukilpailut	418 000 euroa
• Käyttöoikeussopimukset	5 548 000 euroa

Edellä mainitut EU-kynnsarvot ovat tulleet voimaan 1.1.2018.

3. Hankintojen suunnittelu ja markkinakartoitus

Kaupungin tulee järjestää hankintatoimintansa siten, että hankinnat voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti ja suunnitelmallisesti sekä mahdollisimman tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina ympäristönäkökohdat, yritysvaikutukset ja sosiaaliset kriteerit huomioon ottaen.

Hankintatoimintaan liittyvien hallinnollisten tehtävien vähentämiseksi hankintayksiköt voivat käyttää puitejärjestelyjä sekä tehdä yhteishankintoja tai hyödyntää muita yhteistyömahdollisuuksia julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Hankintalain mukaan hankintoja ei saa pilkkoa esim. hankintalain säännösten kiertämiseksi. Hankintalaki ja hyvä hallintotapa edellyttävät, että kaikista hankinnoista ilmoitetaan avoimesti. Ilmoittamista edellytetään niin pienhankinnoista kuin myös suoraan hankinnoista. Hankintojen ilmoittamisesta vastaa hankinnan tehnyt palvelualue, liikelaitos ja taseyksikkö.

Hankinnoissa on, aina kun se on perusteltua ja mahdollista, varmistettava, että myös aloittavilla yrityksillä, pk-yrityksillä ja paikkakunnan yrityksillä on mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin. Yritysten syrjimättömästä ja tasapuolisesta kohtelusta julkisissa hankintamenettelyissä on säädetty hankintalaissa.

Markkinakartoitus. Hyvä hankinta edellyttää hankinnan kohteen tuntemusta, jota voidaan edistää markkinakartoituksella. Hyvään hankinnan valmisteluun kuuluu myös riittävä viestintä aiotusta hankinnasta potentiaalisille tarjoajille. Tarjouspyyntöluonnokseen voi pyytää kommentteja mahdollisilta tarjoajilta.

4. Vaikutusten ennakoarviointi

Yritysvaikutusten arvioinnilla pyritään erityisesti parantamaan hallinnon kykyä huomioida elinkeinoelämän tarpeet ja näkökohdat päätöksenteossa. Arvioinnin merkitys korostuu erityisesti silloin, kun tunnistetaan, että päätös saattaa vaikuttaa esim. yrityksen tai yritysten kustannuksiin, investointeihin, liikennejärjestelyihin, saavutettavuuteen tai muuhun päivittäiseen toimintaan.

Ympäristövaikutukset. Hankinnoissa tulee arvioida, millaisia ympäristövaikutuksia hankinnalla on ja voidaanko ympäristönäkökohdat huomioida asettamalla tarjouspyynnöissä tuotteelle tai palvelulle ympäristöominaisuuksia koskevia vaatimuksia.

Kuopion kaupunki on sitoutunut jätteen synnyn ehkäisyyn ja kierrätystuotteiden käyttöön (Kv. 6.2.2017 § 5) hyväksymällä jätepoliittisen ohjelman. Hankinnoissa ostetaan mahdollisuuksien mukaan käytettyjä ja kierrätysmateriaaleista valmistettuja tuotteita ja tuotteet ovat käytön jälkeen myös kierrätettäviä ja toimitetaan uusiokäyttöön.

Hankinnoissa tulee huomioida tuotteen elinkaaren aikaiset kustannukset ja ympäristövaikutukset. Laskemalla elinkaarikustannukset hankkijat voivat valita vaihtoehdon, joka on koko elinkaaren kannalta tarkasteltuna taloudellisin. Resurssiviisaita hankintoja ovat hankinnan ostaminen palveluna, vaihtoehtoiset omistusmuodot ja tuotteiden uusiokäyttö.

Tuotteille ja palveluille voidaan asettaa vaatimuksia koskien mm.

- Energiankulutusta (sähkön, lämmön ja veden kulutus)
- Käytöstä aiheutuvia päästöjä (CO₂-päästöt, pienhiukkaspäästöt yms.)
- Kierrätettävyyttä, käyttöikää, käytettyjä materiaaleja, uusiomateriaalien käyttöä
- Jätehuollon asianmukaisuutta, jätteen synnyn ehkäisyä, syntyvän jätteen määrän arviointia
- Melutasoa
- Polttoaineen kulutusta

Lisäksi tarjouspyynnöissä voi hyödyntää hyväksytyjen ympäristömerkkien vaatimuksia.

Kysy tarvittaessa apua vaikutusten arviointiin organisaatiosi ympäristöasiantuntijoilta.

Lisätietoja:

Motivan hankintapalvelu
Hyvän hankinnan ABC-listaus
Ympäristömerkit

Sosiaaliset kriteerit. Sosiaalisilla näkökohdilla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla taataan perusoikeuksien, yhdenvertaisen kohtelun ja syrjimättömyysperiaatteen noudattaminen. Sosiaalisia näkökohtia ovat myös heikommassa asemassa olevien suojelemiseksi sekä syrjäytymisen estämiseksi käytettävä positiivinen syrjintä tai muut kannustavat toimet.

Tarkoituksenmukaista olisi erityisesti pitkittyneeseen työttömyyteen liittyvien ongelmien ratkaiseminen yhdessä elinkeinoelämän kanssa. Sosiaalisia kriteereitä tulisi käyttää erityisesti hankinnoissa, joissa on hankinnan luonteesta johtuvaa merkittävää paikallista työllisyysvaikutusta. Sosiaaliset kriteerit eivät oikein toteutettuna tuota kustannusvaikutusta yrityksille tai nosta hankintojen hintaa, kun työllistämistä kompensoidaan monilla tuilla ja palveluilla.

Innovatiiviset hankinnat. Hallituksen esityksen (HE 108/2016vp) mukaan innovaatiolla tarkoitetaan hankinnoissa ”ensinnäkin hankinnan kohdetta, joka kattaa kaupallisesti tai yhteiskunnallisesti uudella tavalla hyödynnetyn tiedon ja osaamisen. Innovatiivisella hankinnalla tarkoitettaisiin varsinaisten innovaatioiden hankinnan ohella myös innovaatiomyönteisiä hankintoja, jossa hankintayksikkö määrittelee tarpeensa standardeihin viittaamisen sijasta toiminnallisina ominaisuuksina ja jossa tarjoajat voivat esittää myös uudenlaisia ratkaisukeinoja tarjouksissaan. Innovatiivisella hankinnalla voidaan edelleen tarkoittaa innovaatioihin sysäävää hankintaa, jossa hankintayksikkö viestii tarpeensa markkinoille ja jossa tarjoajat joutuvat tuotekehittelyn kautta luomaan tarpeeseen vastaavan tarjouksen. Innovatiivisilla hankinnoilla voidaan tehostaa julkisia palveluja ja parantaa niiden laatua. Innovatiiviset hankinnat voivat auttaa hankintayksikköjä saavuttamaan laajempia taloudellisia, ympäristöön liittyviä ja yhteiskunnallisia hyötyjä tuottamalla uusia ideoita, muuttamalla ne innovatiivisiksi tuotteiksi ja palveluiksi ja edistämällä siten kestäväää talouskasvua.”

Innovatiivista hankintamenettelyä voidaan käyttää mm. kun haetaan päästötöntä tai ympäristöystävällistä tuotetta tai palvelua. Tällöin etsitään ratkaisumallia, jonka toteuttaja suunnittelee ja tarjoaa hankkijalle. Hankkijan ei tarvitse etukäteen tietää miten esimerkiksi päästötön katualue rakennetaan, vaan toteuttajan tehtävä on esittää oma innovatiivinen ratkaisunsa.

5. Kuopion kaupungin hankinnat – vastuu hankintaprosessista

Kaupungin palvelualueet, liikelaitokset ja taseyksiköt vastaavat itse hankinnoistaan hyväksytyjen suunnitelmien ja talousarvioidensa puitteissa. Ne vastaavat osaltaan siitä, että kaupungin hankinnat tehdään laadukkaasti ja kokonaistaloudellinen edullisuus huomioon ottaen. Tätä varten palvelualueet, liikelaitokset ja taseyksiköt osoittavat hankinnan kilpailuttamiseen ja hankinnan sopimusaikaiseen hallintaan asiantuntevaa ja osaavaa henkilökuntaa. Palvelualueilla tulee olla nimetty hankintayhdyshenkilö.

Tavaroiden ja palveluiden hankintaperiaatteena kaupunkiorganisaatiossa on, että

- kaupungin omien toimintayksiköiden tuottamat tavarat ja palvelut tehdään sisäisinä hankintoina omilta toimintayksiköiltä,
- konserniyhteisöjen tuottamat palvelut in-house – periaatteella konserniyhteisöiltä ja
- muut tavarat ja palvelut avoimilta markkinoilta.

Voimassa olevan kaupungin palvelu- ja hankintaohjelman mukaan kaupunki voi hankkia palveluita markkinoilta täydentämään vastuullaan olevaa omaa palvelutuotantoaan.

5.1. Toimintaperiaatteet

Avoimilta markkinoilta tehtävät hankinnat tulee kilpailuttaa hankintalakea noudattaen.

Hankinnoissa, joissa toimittajalta edellytetään merkittäviä investointeja (koneet, laitteet, tilat), tulee investointien toteuttamisvastuu ja – tapa toteuttaa siten, että investoinnin toteuttamismahdollisuudet eivät tosiasiallisesti sulje pieniä ja keskisuuria yrityksiä pois kilpailusta, jollei tähän ole erityistä syytä. Tilojen sisällyttämisessä sopimuskokonaisuuteen tulee ratkaisu tehdä aina palvelualueen, liikelaitoksen ja tilakeskuksen yhteistyönä. Hankinnat tulee toteuttaa pitkäjänteisesti ja niistä on tiedotettava riittävän ajoissa, jotta tarjoajat pystyvät niihin reagoimaan.

Koska hankintalain mukaan hankintoja ei saa pilkkoa, hankintojen kilpailutustarvetta arvioitaessa näkökulmana tulee olla koko kaupunki, ei toimintayksikkö. Kaupunki tarkoittaa ydinkaupunkia liikelaitoksineen.

5.2. Kilpailuttaminen

Kaupungin hankinnat kilpailuttaa pääsääntöisesti Sansia Oy, jonka kilpailutusten ulkopuolelle jäävät erikseen sovittavat erityishankinnat kuten rakennusurakat sekä suoraan hankinnat ja pienhankinnat. Näiden hankintojen osalta toimitaan voimassa olevien hallinto- ja toimintasääntöjen puitteissa. Palvelualueet, liikelaitokset ja taseyksiköt vastaavat omissa kilpailutuksissaan itse kilpailuttamis- ja sopimuskäytännöistä Sansia Oy:n toimiessa konsultoivassa roolissa.

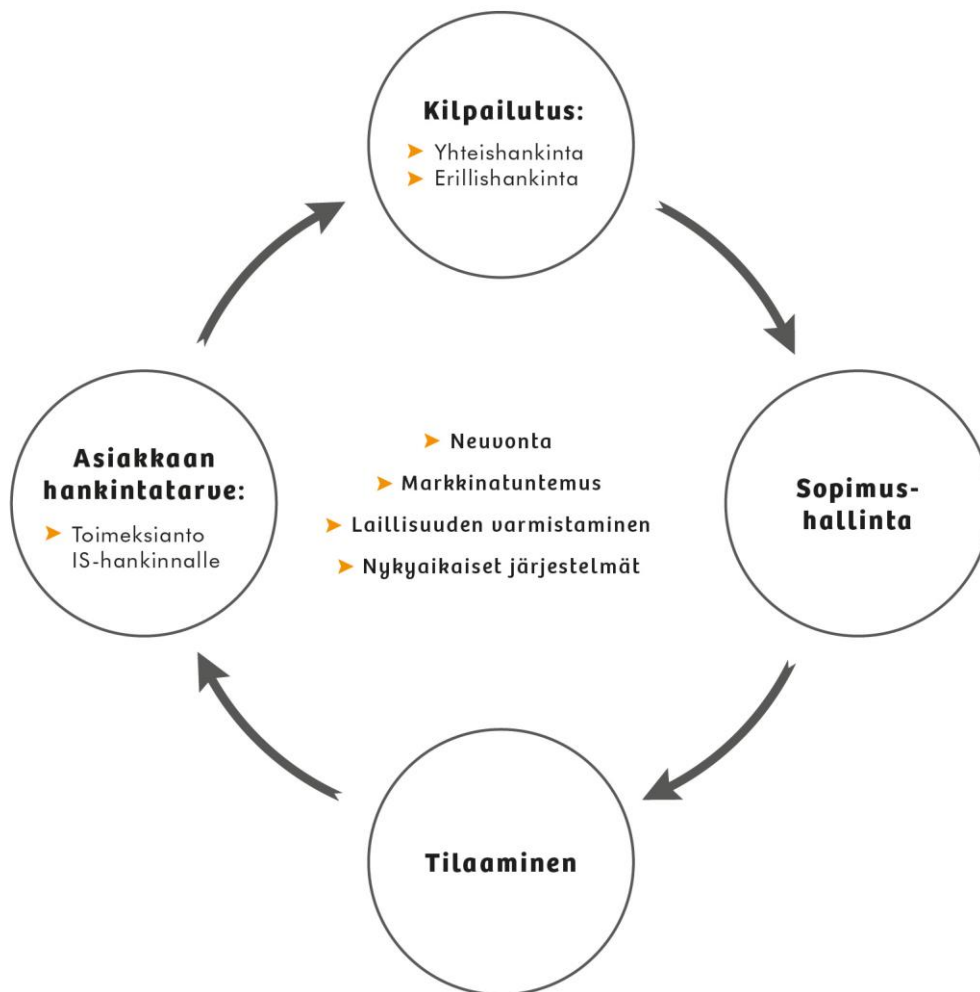
Niissä hankinnoissa, jotka on annettu Sansia Oy:n toteutettavaksi vastaa hankintayhtiö kilpailutusprosessissa hankintalain asiantuntemuksesta. Palvelualueet, liikelaitokset ja taseyksiköt vastaavat hankinnan kohteen ja hankinnan ehtojen määrittämisestä siten, että hankinnat tehdään taloudellisesti mutta riittävän laadukkaasti, tarpeita vastaavasti ja noudattaen kaupungin hankintaperiaatteita; ympäristöystävällisesti, yritysvaikutukset arvioiden ja sosiaaliset kriteerit huomioon ottaen.

Hankintojen avoimuuden ja ennakoitavuuden parantamiseksi Sansia Oy ylläpitää kilpailutusseurantaa, jonne pääsee hankintayhtiön [www-sivuilta www.sansiareena.fi](http://www.sansiareena.fi).

Sansia Oy:n tehtävänä on:

- toteuttaa hankintojen kilpailuttaminen ammattitaitoisesti, tehokkaasti ja suunnitelmallisesti mahdollisimman tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina
- vastata vaadittavien hankintasopimuksen tekemisestä
- ylläpitää sähköistä tilaamista palvelevaa tuotekatalogia
- vastata tilaus-toimitus-prosessinohjauksesta sekä sen sisällöstä
- vastata tiedottamisesta ja toimittajasuhteiden ylläpitämisestä
- avustaa ja neuvoa kaupungin organisaation palvelualueita, liikelaitoksia ja taseyksiköitä hankinta-asioissa ja sopimusten täytäntöönpanossa ja hallinnassa
- hoitaa sovitut hankintalain kynnysarvot ylittävät kilpailutukset ja näiden hankintojen sopimuksenhallinnan
- konsultoi ja ohjeistaa hankintatoimintaa
- kouluttaa hankinta-asioissa osakkaita ja tarjoaa koulutusta ja neuvontaa myös yrittäjille hankinta-asiamiehen palveluna
- kehittää hankintakäytäntöjä

- tarjoaa järjestelmärataksuja muun muassa tilaamiseen ja sopimushallintaan

5.3. Hankintapäätökset ja – sopimukset sekä hankinnat ja tilaaminen

Sansia Oy:n kilpailuttamien hankintojen hankintapäätökset ja – sopimukset tekee Sansia Oy. Palvelualueiden, liikelaitosten ja taseyksiköiden omat hankintapäätökset ja – sopimukset tehdään voimassa olevien hallinto- ja toimintasääntöjen puitteissa.

Hankintasopimukset pyritään tekemään kestoaltaan tarkoituksenmukaisiksi ottaen huomioon alan kehitysnäkymät ja markkinatilanteen arvioidut muutokset. Kaupunki ei tee toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia kuin erityisen perustellusta syystä.

Kaupungin kaikki hankinnat tehdään hankintasopimuksia noudattaen eli hankinnat tehdään sopimustoimittajilta. Tilaamiseen käytetään sähköistä tilausjärjestelmää (MAISA) aina kun se on mahdollista. Muutoin hankinnoissa noudatetaan tehdyissä hankintasopimuksissa sovitut menettelytapoja. Hankinnan tekemiseen muulta kuin sopimustoimittajalta vaaditaan erityinen peruste.

Palvelualueiden, liikelaitosten ja taseyksiköiden hankinta-asioihin nimetyt vastuuhenkilöt valvovat omalta osaltaan hankintasopimusten noudattamista. Palvelualueiden, liikelaitosten ja taseyksiköiden

johdolla on ylin valvontavastuu sen tekemien sopimusten noudattamisessa. Sähköisten järjestelmien käyttöönotto tulee edesauttamaan valvonnan suorittamista.

Päävastuu hankintasopimuksen hallinnoinnista kuuluu hankintasopimuksen tekijälle. Hankintasopimuksen hallintaan kuuluu vastuu tavarantoiminnan tai palvelun sisällön ja laadun vaatimustenmukaisuuden arvioinnista sekä mahdolliset sopimusaikaiset hinnan tarkistukset. Tilaajat tekevät reklamaatiot huonosta tavarasta tai palvelusta aina suoraan kirjallisina sopimustoimittajalle ja saattavat tiedoksi Sansia Oy:lle.

Hankintasopimuksissa tulee pyrkiä käyttämään yleisiä sopimusehtoja aina kun se on mahdollista ja niissä on otettava huomioon myös tarvittavat vakuusjärjestelyt. Hankintasopimuksissa on määriteltävä hinnantarkistusmekanismi ja sopimuksesta irtautumismenettely. Sopimuksissa tulee turvata kaupungin etu mahdollisissa sopimushäiriötilanteissa ja varauduttava mahdollisiin poikkeusoloihin.

Sopimuksessa tulee mainita sovitun laadun todentamismenetelmät sekä toimintatavat, mikäli sovitun laatu ei toteudu. Edellä olevasta johtuen sopimukseen tulee määritellä sopimussakko ja tarvittaessa sopimus tulee voida myös purkaa.

5.4. Hankintaorganisaatio ja vastuut

Talous- ja omistajaohjaus vastaa hankintojen strategisesta suunnittelusta, kaupunkitasoisesta hankintojen koordinoinnista, ohjauksesta ja antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet hankintojen tekemisestä sekä raportoi kaupungin hankinnoista kaupunginhallitukselle. Kunkin palvelualueen, liikelaitoksen ja taseyksikön hankinta-asioihin nimetyt vastuuhenkilöt vastaavat siitä, että hankinnoissa noudatetaan näitä ohjeita.

6. Kehittäminen

Kaupungin kaikessa järjestämisvastuun piiriin kuuluvassa toiminnassa tulee pitää huoli siitä, että kaupungilla on ja tulee kaikissa tilanteissa olemaan riittävä ostajaosaaminen ja tuntuma markkinoiden toimintaan. Milloin markkinat eivät toimi kunnolla tai ne ohjaavat kaupungin toimintaa, on kaupungilla oltava kyky ja osaamista vaikuttaa asioihin. Hankintatehtävissä on oltava ammattitaitoista henkilökuntaa

Hankintatoiminnan seurannan ja kehittämisen tueksi tarvitaan tietojärjestelmäkokonaisuus. Hankintatoimi liittyy toiminnallisesti taloushallinnon tietojärjestelmiin, joten sähköisen tilaamisen ja taloushallinnon tietojärjestelmien yhteensovittamista tulee jatkaa. Sähköisen tilaamisen kytkeminen ostolaskujen käsittelyjärjestelmään hyödyttää koko hankintaprosessia aina tilaamisesta ostolaskun maksamiseen. Tämä edellyttää toimittajilta sähköistä laskuttamista. Hankintatoiminnan johtamista ja ohjaamista varten tietojärjestelmien tulee tuottaa tietoa mm. toimittajista, hankintatavoista ja hankintamääristä ja mahdollistaa ajantasaisen sopimusrekisterin ylläpito sopimustoimittajista ja sopimustuotteista.

7. Julkisten hankintojen valvonta

Kilpailu- ja kuluttajavirasto valvoo julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön noudattamista. Valvonnan tarkoituksena on varmistaa yleisen edun sekä veronmaksajien ja julkisten varojen käytön tehokkuuden kannalta keskeisten periaatteiden, kuten julkisten hankintojen menettelyjen, avoimuuden ja syrjimättömyyden sekä tehokkaasti kilpailutettujen hankintamenettelyjen, toteuttaminen.

<http://www.kkv.fi/Tietoa-ja-ohjeita/kilpailuasiat/julkisten-hankintojen-valvonta/>

Liite 1

Hankintalain liite E: Sosiaali- ja terveystalouden palvelut sekä muut erityiset palvelut lain 107 §:ssä palvelut.

Viiteaineistoa:

- Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016 Finlex (astunut voimaan 1.1.2017)
- Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1398/2016 Finlex (astunut voimaan 1.1.2017)
- Kuntalaki 410/2015 Finlex
- Hallintolaki (434/2003) hyvän hallinnon periaatteet (6 §)
- Kilpailulaki 948/2011 Finlex
- Tuomioistuineläinlaki 673/2016
- Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (22.12.2006/1233), muuttunut 1.9.2015
- Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (Julkisuuslaki, 621/1999)
- Palvelu- ja hankintaohjelma 2013 – 2020
- Hallinto- ja toimintasäännöt

Hankintalaki 1397/2016

Hankintaohjeen liite 1

Liite E

Lain 107 §:ssä tarkoitetut sosiaali- ja terveystaloudet sekä muut erityiset palvelut:

- 1) terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut ja niihin liittyvät palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Kotiapulaisten hankintapalvelut]; 79624000-4 [Sairaanhoidohenkilöstön hankintapalvelut] ja 79625000-1 [Hoitohenkilöstön hankintapalvelut] 85000000-9–85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5; 98500000-8 [Yksityishenkilöitä työllistävät kotitaloudet] ja 98513000-2–98514000-9 [Työvoimapalvelut kotitalouksille, Henkilöstönvälityspalvelut kotitalouksille, Toimistotyöntekijöiden välityspalvelut kotitalouksille, Tilapäistyöntekijät kotitalouksille, Kotiapupalvelut ja Kotipalvelut];
- 2) sosiaalialan, koulutuksen, terveydenhuollon ja kulttuurin hallintopalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 85321000-5 ja 85322000-2, 75000000-6 [Julkishallinnon palvelut, maanpuolustus ja sosiaaliturvapalvelut], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; 79995000-5 –79995200-7; 80000000-4 Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen palvelut– 80660000-8; 92000000-1 ja 92700000-8 79950000-8 [Näyttelyjen, messujen ja kongressien järjestelypalvelut], 79951000-5 [Seminaarien järjestäminen], 79952000-2 [Tapahtumapalvelut], 79952100-3 [Kulttuuritapahtumien järjestäminen], 79953000-9 [Festivaalien järjestäminen], 79954000-6 [Juhlien järjestäminen], 79955000-3 [Muotinäytösten järjestäminen], 79956000-0 [Messujen ja näyttelyjen järjestäminen];
- 3) pakollisen sosiaaliturvan palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodiin 75300000-9, jos ne kuuluvat lain soveltamisalaan;
- 4) sosiaalietuuspalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1;
- 5) muut yhteisöön liittyvät, yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut, mukaan lukien ammattiyhdistysten, poliittisten järjestöjen, nuorisjärjestöjen ja muiden erilaisten yhdistysten tarjoamat palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 ja 98130000-3;
- 6) uskonnollisten järjestöjen palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodiin 98131000-0;
- 7) hotelli- ja ravintolapalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 55100000-1–55410000-7; 55521000-8–55521200-0 [55521000-8 Ateriapalvelut kotitalouksille, 55521100-9 Aterioiden kotiinkuljetuspalvelu, 55521200-0 Ateriakuljetuspalvelut] 55520000-1 Ateriapalvelut, 55522000-5 Muonituspalvelut kuljetusyrityksille, 55523000-2 Muiden yritysten tai muiden laitosten ateriapalvelut, 55524000-9 Kouluruokailupalvelut 55510000-8 Ruokalapalvelut, 55511000-5 Henkilöstöruokalojen ja muiden rajoitetulle asiakaskunnalle tarkoitettujen kahviloiden palvelut, 55512000-2 Ruokalanhoito, 55523100-3 Kouluruokailupalvelut;
- 8) oikeudelliset palvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 9 §:n nojalla, ja jos ne kuuluvat CPV-koodeihin 79100000-5–79140000-7; 75231100-5;
- 9) muita hallinnolliset ja valtionhallinnon palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75100000-7–75120000-3; 75123000-4; 75125000-8–75131000-3;
- 10) yhteiskunnalle tuotettavat palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75200000-8–75231000-4;
- 11) vankilapalvelut, yleiseen turvallisuuteen liittyvät ja pelastuspalvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 9 §:n nojalla, ja jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75231210-9–75231230-5; 75240000-0–75252000-7; 79430000-7; 98113100-9;
- 12) tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 79700000-1–79721000-4 [Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, Turvallisuuspalvelut, Hälytysjärjestelmän valvonta,

Vartiointipalvelut, Valvontapalvelut, Seurantajärjestelmään liittyvät palvelut, Karkurien jäljityspalvelut, Partiointipalvelut, Henkilökorttien myöntämispalvelut, Tutkintapalvelut ja Etsivätoimistopalvelut] 79722000-1 [Grafologiapalvelut], 79723000-8 [Jäteanalyysipalvelut];

13) kansainväliset palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 98900000-2 [Ulkopuolisten järjestöjen ja toimielinten palvelut] ja 98910000-5 [Kansainvälisten järjestöjen ja toimielinten palvelut];

14) postipalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 64000000-6 [Posti- ja televiestintäpalvelut], 64100000-7 [Posti- ja pikalähettilpalvelut], 64110000-0 [Postipalvelut], 64111000-7 [Sanoma- ja aikakauslehtiin liittyvät postipalvelut], 64112000-4 [Kirjelähetyksiin liittyvät postipalvelut], 64113000-1 [Paketteihin liittyvät postipalvelut], 64114000- 8 [Postitoimistopalvelut], 64115000-5 [Postilokerojen vuokrauspalvelut], 64116000-2 [Poste restante -palvelut], 64122000-7 [Toimiston sisäiset posti- ja lähettipalvelut]; taikka

15) sekalaiset palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 50116510-9 [Autonrenkaiden pinnoitus], 71550000-8 [Sepän palvelut].